

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2023/24

Destinace (země, město): Francie, Nîmes

Jméno, příjmení: Blanka Gruntová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lycée Alphonse Daudet

Informace o destinaci a místu působení

Nîmes se nachází na jihu Francie, v regionu Occitanie. Toto sto padesáti tisícové starobylé město je centrem departementu Gard a patří mezi atraktivní turistické destinace oblasti. Od roku 1967 má Nîmes družbu s městskou částí Praha 1.

Lycée Alphonse Daudet nese jméno oblíbeného francouzského spisovatele, nimeckého rodáka. Nachází se ve středu města, v blízkosti nejvýznamnějších kulturních památek. Od roku 2007 je i samotná budova lycea státní historickou památkou. Lyceum patří mezi nejúspěšnější střední školy ve městě a má přibližně 2000 studentů a 200 zaměstnanců. Kromě tříletého studijního programu zakončeného maturitní zkouškou (ročníky seconde, première a terminale) nabízí i dvouleté pomaturitní studium CPGE, během něhož se studenti připravují k přijímacím zkouškám na prestižní vysoké školy, tzv. grandes écoles.

Jako jediná střední škola ve Francii lyceum nabízí možnost studia češtiny jako cizího jazyka. Od roku 1924 zde existuje tzv. česká sekce (dříve československá). I když byla v minulosti sekce z politických důvodů několikrát uzavřena, výuka češtiny zůstala zachována. Původně chlapecká sekce se při posledním obnovení roku 1990 změnila na dívčí. V současnosti na ní studuje 12 dívek z České republiky, které jsou ke studiu přijímány na základě výběrového řízení organizovaného MŠMT ČR za účasti zástupců vedení lycea a školské sekce města Nimes. Každý rok jsou tak vybrány čtyři nové studentky do tříletého studijního programu (ročníky seconde,

première, terminale) zakončeného maturitní zkouškou. Věk českých studentek se tedy pohybuje v rozmezí 15 až 19 let.

Studium je Češkám z velké části hrazeno francouzskou stranou, která jim platí náklady na studium, ubytování na internátě lycea i celodenní stravování ve dnech výuky. Od radnice města Nîmes studentky dále dostávají měsíční příspěvek 75 eur na osobní výdaje o víkendech. Rodiny českých studentek přispívají částkou přibližně 700 eur na školní rok. Děvčata jsou ubytována v podkrovním křídle internátu, v jednolůžkových pokojích s toaletním koutkem. Sociální zařízení jsou společná. Na patře se nachází i zařízená kuchyňka, prádelna s velkou pračkou a sušičkou, společenská místnost s počítačem a tiskárnou. Kraj Occitanie také na začátku studia daruje všem studentům lycea notebook.

Část víkendů mohou studentky strávit v hostitelských rodinách (tzv. familles d'accueil). Jedná se o rodiny z Nîmes a nejbližšího okolí, které se zajímají o činnost české sekce a jsou ochotny nezištně ubytovat studentky nebo s nimi příležitostně trávit volný čas.

Náplň práce lektorky

Lektorka v destinaci zajišťuje výuku českého jazyka a literatury, respektive českých reálií jak pro studentky české sekce, tak pro zájemce o český jazyk a kulturu z řad studentů a zaměstnanců lycea či odjinud. Pro tyto účely má k dispozici učebnu bohatě vybavenou knihami a učebními materiály. Knihovna je pravidelně doplňována z prostředků DZS i Velvyslanectví ČR v Paříži. Česká strana také nabízí lektorce k zapůjčení notebook a vybavila pracoviště tiskárnou. Lektorka může rovněž využívat multimediální vybavení umístěné v jiných učebnách lycea (nutná předchozí rezervace).

Dále lektorka zajišťuje dozor na českém oddělení internátu. V tomto jí pomáhají dvě až tři studentky pomaturitního cyklu, které jsou na českém oddělení ubytovány. Společně si musí rozdělit služby tak, aby byl zajištěn dozor na internátu v pracovní dny i o víkendech. Z tohoto důvodu má lektorka také k dispozici jeden ze standardně vybavených internátních pokojů vybavený navíc služebním telefonem. Musí být ale připravena pomoci svým mladým kolegyním i mimo hodiny své služby, proto se od ní očekává permanentní dostupnost na mobilním telefonu a časová disponibilita.

Lektorka také pomáhá českým studentkám při vyřizování administrativních záležitostí, při jednání na úřadech, v bance apod. Po dohodě se školní zdravotnicí zajišťuje péči o nemocné

studentky a doprovází je k lékaři. Z pověření zákonných zástupců omlouvá na studijním oddělení absence neplnoletých studentek a průběžně informuje rodiče o dění na lyceu. Komunikuje s učiteli, vedením školy, rodinami a s českými i francouzskými institucemi a úřady podílejícími se na chodu české sekce. Zůstává též v kontaktu s hostitelskými rodinami.

Společně s českými studentkami lektorka rovněž organizuje akce propagující českou kulturu. V této oblasti spolupracuje zejména s Maison des Lycéens (asociace organizující zájmové aktivity studentů lycea Daudet) a s Maison de l'Europe (asociace seznamující veřejnost s evropskými organizacemi), s radnicí města Nîmes a také se zastupitelským úřadem ČR ve Francii a s Českým centrem v Paříži.

Výuka češtiny

Studentky české sekce jsou povinny ve Francii skládat maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury. Složením této dílčí zkoušky je totiž jejich francouzská maturita plnohodnotným ekvivalentem státní maturity v ČR nezbytným pro přijetí na české veřejné vysoké školy. Z tohoto důvodu je pro české studentky povinná výuka českého jazyka a literatury po celou dobu jejich středoškolského studia na lycée Daudet. Předmět je v každém ročníku vyučován ve dvouhodinové dotaci.

Dívky si češtinu zapisují jako druhý či třetí cizí jazyk vedle angličtiny a případného dalšího jazyka. Náplň předmětu je ale přirozeně přizpůsobena skutečnosti, že studentky jsou rodilé mluvčí a že přicházejí z českého vzdělávacího systému. Výuka probíhá podle standardních českých učebnic pro střední školy, na základě vybraných kapitol z literatury v kontextu významných událostí české historie. Značná pozornost je rovněž věnována opakování a prohlubování gramatických a stylistických dovedností, včetně pravopisu. Zohledněna je i současná koncepce maturitní zkoušky v ČR a studentky trénují didaktické testy. Při výuce jsou používány učebnice z nakladatelství Didaktis (soubor *Nová literatura pro střední školy a Komunikace v českém jazyce pro střední školy*), které reflektují současnou koncepci maturitních zkoušek. Materiály jsou doplňovány z dostupných databází přístupných na internetu i z bohaté knihovny české sekce lycée Daudet.

Studentky české sekce se také každoročně zúčastňují překladatelské soutěže *Cena Josefa Palivce* pořádané spolkem Česká škola bez hranic.

Pro francouzské studenty je čeština volitelným předmětem (obvykle třetí cizí jazyk) s možností skládat fakultativní maturitní zkoušku založenou na Společném evropském referenčním rámci pro jazyky. Ve školním roce 2022/23 však došlo ke změnám v systému výběru volitelných předmětů a v novém formuláři se již čeština neobjevila. Podle ředitele lycea šlo jen o opomenutí, které by mělo být letos napraveno. Pan ředitel je nakloněn jednání o významnější propagaci výuky češtiny pro cizince a umožnil lektorce, aby tento předmět za vydatné pomoci českých studentek představila budoucím studentům *seconde* na Dni otevřených dveří v březnu. Zvýšit zájem studentů o český jazyk a kulturu by také mohlo obnovení výměnných pobytů s pražským gymnáziem Jana Nerudy, k němuž letos došlo a na jehož organizaci se lektorka také podílela.

Téma výuky češtiny pro cizince bylo také diskutováno během oslav 100. výročí české sekce v Nîmes. Zájem o celou věc zde projevil příslušný školní inspektor, s nímž lektorka následně dále jedná o možnostech zařazení češtiny jako volitelného předmětu na základních a středních školách v Nîmes.

Kulturní akce

V rámci studentské asociace *Maison des lycéens* funguje od roku 2015 tzv. Český klub sdružující české studentky a zájemce z řad francouzských studentů a pedagogů *Lycée Daudet*. Asociace má možnost, podobně jako krajanské spolky, obdržet každoročně finanční dar MZV ČR na podporu kulturních aktivit. Lektorka na konci každého školního roku vypracuje projekt na následující kalendářní rok i s žádostí o finanční příspěvek. Vždy v lednu pak provede vyúčtování za uplynulý kalendářní rok.

Těchto finančních prostředků bylo ve školním roce 2023/24 využito k organizaci různých typů akcí, které předcházely hlavní události roku – oslavám 100. výročí přítomnosti českých studentů na *lycée Daudet*.

Hned začátkem školního roku, od 26. září do 13. října, vystavovala ve výstavním sále lycea své obrazy česká výtvarnice Hana Auerová. Během vernisáže výstavy *Couleurs de chat* byly také poprvé veřejnosti představeny animované filmy na motivy Seifertových poetistických básní, které studentky české sekce v lednu natočily pod vedením Hany a lektorky.

Další akcí bylo autorské představení *La Terre d'Havel* francouzského divadelního souboru z Istres. Nezvykle pojata životopisná inscenace zaujala české i francouzské studenty, kteří

vydrželi besedovat s herci téměř dvě hodiny. Představení sehrané 16. listopadu bylo doplněno výstavou o osobnosti Václava Havla (16. – 23. 11. 2023). České studentky pak se souhlasem vedení školy připravily prezentaci k událostem 17. listopadu.

Rok zakončilo tradiční adventní setkání kolem českých vánočních tradic, které se konalo v úterý 12. prosince 2023 ve výstavním sále lycea. Lektorka s českými studentkami vyzdobila sál, bylo připraveno vánoční pohoštění a pět dílen, v nichž se mohli návštěvníci seznámit s českými tradicemi. Vánoční den se setkal opět s úspěchem, návštěvnost byla velmi vysoká.

Vyvrcholením celého školního roku bezesporu byly oslavy 100. výročí české sekce (25. – 27. 4. 2024), jejichž hlavními organizátory byla Asociace bývalých studentů českých sekcí ve Francii a lycée Daudet. Lektorka se zúčastnila všech přípravných schůzek, které začaly už v září. I studentky české sekce dostaly svůj prostor a publikum velmi ocenilo jejich divadelní představení *Le meurtre dans l'Express de Prague*. Připravily si také ukázkovou hodinu češtiny a zúčastnily se aktivně debat.

Se zastupitelským úřadem lektorka spolupracovala při zajištění každoročního setkání, které pro studenty českých sekcí ve Francii ZU připravuje k Mezinárodnímu dni studentstva a Dni boje za svobodu a demokracii (24.–26. 11. 2023). Studenti jsou tradičně přijati v prostorách české ambasády v Paříži. Dále se pak lektorka se studentkami vypravila do Marseille, kde byla 26. ledna 2024 slavnostně odhalena pamětní deska bývalému československému konzulovi Vladimíru Vochočovi. V prostorách honorárního konzulátu se následující den studentky s lektorkou zúčastnily krajského setkání. V Marseille se opětovně setkaly se spisovatelkou a malířkou Lenkou Civade, jejíž román *La symphonie du Nouveau Monde* (Alma Editeur, 2019) / *Symfonie o novém světě* (Argo, 2020) připomněl tuto zapomenutou osobnost českých dějin. I studentky s lektorkou chtějí přispět k lepšímu poznání V. Vochoče ve Francii, začaly proto pracovat na francouzském překladu rigorózní práce historika Adama Hájka *JUDr. Vladimír Vochoč*.

V neposlední řadě je třeba připomenout pětidenní návštěvu studentů české sekce z Dijonu spolu s lektorkou Kateřinou Malečkovou. Studenti mohli být letos znovu ubytováni přímo na internátě lycea Daudet a seznámit se tak lépe s fungováním české sekce v Nîmes. Díky Kateřině pak tři české studentky z Nîmes mohly na oplatku strávit víkend v Dijonu a zhlédnout zde divadelní představení českých studentů.

Závěr

Školní rok 2023/24 byl významným rokem, neboť si lyceum i město Nîmes připomnělo sto let trvání české sekce. Kulturní program byl proto velmi pestrý a lektorát dostal mnoho příležitostí představit své aktivity. Prázdninami vše neskončilo, na podzim oslavy pokračují tzv. Českým rokem. S největší pravděpodobností se i rozšíří nabídka studia češtiny jako cizího jazyka. Je to hlavně díky tomu, že vedení školy i profesori vychází stále české sekci velmi vstřícně. Podporují kulturní a vzdělávací akce lektorátu a pomáhají ze všech sil českým studentkám zvyknout si na francouzský studijní systém a cítit se ve městě co nejlépe. Velký dík za to patří řediteli lycea P. Lorblanchetovi a celému týmu školy i města. Poděkování náleží rovněž pracovníkům DZS, MŠMT a ZÚ v Paříži, kteří jsou lektorátu také vždy velkou oporou.

Nîmes 31. července 2024

Mgr. Blanka Gruntová